



**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. III. Caput 27. de Electione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Ordines aut Beneficia promoti patraturum gravius esse ex circumstantiâ personæ. 3. Statuit Concilium, ut ejusmodi homicida nullum unquam Ordinem, nullum Beneficium, nullum Ecclesiasticum Officium obtineat.

Alia non videtur huic objectioni responsio occurrere, nisi litterarum excludere extensionem, quam mens Legis postulat.

Altera quæstio est, an *Cap. 6. Sess. XXIV.* concedens Episcopo Dispensationem ab Irregularitatibus ex crimine occulto provenientes, eâ exceptâ, quæ homicidium voluntarium sequitur, eum hac exceptione excludat à dispensatione, quoad Ordines Minores? Responsio ejus est, eum excludi; quia exceptio generalis est. Non attendit intentionem hujus Capituli esse, ut restituatur Episcopo dispensationes quoad casus occultos Pontifici reservatos, oportet, ut, si Episcopus, ab hac irregularitate, quoad Ordines Minores, dispensare poterat, oportet, inquam, ut illud post Concilium possit; porro, fatetur extitisse Doctores, qui hanc in Episcopo facultatem agnoscebant; imò fatetur ipse, Episcopum id posse, quoad Beneficia simplicia; porro, hoc in Capite Ordines Minores ejusdem conditionis sunt cujus Beneficia simplicia. *Cap. 1. de Filiis Presb. in 6.* Exceptio non cadit nisi in casus jam Pontifici reservatos; sicut Regula ferens, Episcopum posse in posterum dispensare ab omnibus casibus occultis Pontifici reservatis.

CAPUT III.

Caput 27. de Electione.

FAGNANUS in hoc *Caput* exponit *Cap. 10. Sess. XXIV. de Refor.* Occasionem petit ex eo, quòd *Caput 27.* irritet Electionem Presbyteri Sæcularis ad Prioratum Canonico-regularium, unâque jubeat, hunc Presbyterum & alios Clericos Sæculares, qui Beneficia in illo Monasterio possidebant, professionem facere, proinde Pontifex magnum discrimen constituit inter Prælatum & Beneficia inferiora, horum Provisiones confirmat, sub lege tamen professionis à Beneficiis emittendæ; irritat verò Electionem ad Prælatum.

Propter hanc differentiam *Fagnanus* laudat *Cap. 10.* contenditque illud hanc tacite approbare, in eo, quòd jubet Beneficia Religiosis Professis conferri solita, cum per mortem aut Resignationem ejus, qui illa possidet, vacaverint, in Titulum conferri Religiosis ejusdem Ordinis, sive, qui se habitum sumptuosam professionemque facturos, fide data pollicebuntur. Ad probandam opinionem suam, contendit, alternativam de quâ agitur, non esse alternativam optionis; quæ libertatem his vel illis conferendi permittat, sed alternativam distributionis, quæ Prælatum Regulares Religiosis Ordinis actu professis conferri præcipit, & permittit alia Beneficia Regularia conferri iis, qui se ad faciendam in Ordine professionem adstringunt. Quamvis hæc interpretatio aliquantum reluctari videatur, eam reperisse se existimat in *Cap. 21. Sess. XXV. de Regular.* ubi Concilium distinguit Prælatum ab aliis Beneficiis Regularibus in eo, quòd optare se testatur, ut Religiosis actu professis conferantur, & quoad reliqua, insinuat, ea aliis dari posse, quam talibus Religiosis. Postea laudat aliquot Declarationes Cardinalium, à quibus hæc distinctio approbata est, decidendo, Prælatum Religiosis actu professis conferri debere, Beneficia autem inferiora sive simplicia iis, qui se professionem facturos pollicebuntur. Sibi *Clementinam, de supplend. neglig.* objicit, quæ, ut medeatur negligentia Prælatorum Regularium non conferentium intra tempus definitum Prioratus, Ecclesias, administrationes, aliave quælibet Beneficia ab eorum collatione dependentia, concedit Episcopis Diocesanis jus eorum negligentiam supplendi, Beneficia, quæ à Religiosis teneri solent, Religiosis Monasterii conferendo, cujus

Prælati negligentes sunt: nec distinguit Prælatum ab aliis Beneficiis. Respondet autem his verbis, aut alia, intelligi Beneficia ejusdem generis, atque in hoc eam à Concilio Tridentino fuisse emendam.

Ex hoc Excerpto manifestum fit. 1. Interpretationem *Cap. 10.* à FAGNANO propositam, non esse congruam; ibi enim Concilium de Prælatum non loquitur, quæ, nisi nominatim referantur, in dispositione Canonum non continentur. 2. Nihilominus accuratam esse hujus Textus accommodationem ad expositionem, *Cap. 27.* quia *Caput* hoc 10. nullum discrimen inter Prælatum, & Beneficia inferiora, quoad eorum Provisionem ponit, siquidem de Prælatum non loquitur. Non tamen hæc obstant, quominus lectio ejus loci utilis sit: ex eâ discitur usus hodiernus circa Collationes Beneficiorum Regularium Clericis Sæcularibus factas, sub lege emittendæ professionis, qui usus fert, Collatores ordinarios Beneficia Prælatum inferiora, administrationes, dignitates &c. concedere posse sub eadem lege: extareque clausulas, quas Pontifex solus collationibus inferere potest, quas sub eadem lege facit.

CAPUT IV.

Caput 1. de Simonia.

FAGNANUS in hoc *Caput*, in quo S. GREGORIUS quilibet dare vetat pro receptione Ordinum, usu Pallii, Membranis, Sigillo &c. quoniam sicut Episcopus manum, quam imponit, vendere, ita Minister, vel Notarius vocem vel calamum vendere non debet: refert varias opiniones circa operam Notarii, & præ cæteris Decretum Concilii *Mediolan.* an. 1579. quod enumeratis omnibus Actibus quæ Scriba, vel Amanuensis gratis dare debet, ipsi prohibet accipere id etiam, quod ultrò oblatum fuerit; additque, eum ejusmodi oblationem, tutâ conscientia possidere non posse, definit, eum obligatum fore ad eam pauperibus loci distribuendam, eumque in foro exteriori damnandum esse in quadruplum; tum subjicit FAGNANUS, Concilium intervenisse, quod hanc opinionem varietatem sustulit, datque excerptum Statutorum ejus *Cap. 1. Sess. XXI.* in hunc finem conditorum; scilicet in locis ubi mos est, Scribam nihil accipere pro Litteris Dimissoriis, & Litteris Testimonialibus, mos servabitur: in cæteris locis decimam unius Aurei partem accipere licebit, modò salarium ei pro ejus officii exercitio non sit constitutum; Episcopus autem hujus emolumentum, neque directo neque indirecto modo, particeps sit; Notarius, seu Scriba stipendiarius has Litteras gratis dabit; omnis taxa, statutum, consuetudo etiam immemorialis contraria, tamquam verâ corruptelâ rescinduntur.

Tum accommodans hoc Decretum ad varias, quas retulit opiniones, observat quædam in eo probata, repudiata, aut temperata fuerint. Indè transit ad Declarationes Congregationis Concilii interpretis, quæ declaravit, Decretum, licet Collationem Ordinum solam spectare videatur, nihilominus ad Collationem Beneficiorum extendi, cum hoc discrimine, quòd cum Scribæ opera sit major, quoad consecutionem Instrumentorum, quæ Beneficia spectant, majus salarium accipere possit pro laboris ratâ, non tamen ultra Aureum, comprehensis scripturâ, sigillo, aliisque rebus ad id requisitis; sub iisdem conditionibus supra à Concilio præscriptis.

Eadem conditiones in aliis Declarationibus iterantur, quas postea refert, quarum una ab eadem Congregatione profecta est 5. Mart. 1601. alia à Congregatione de Episcopis 25. Octobris 1588. utraque spectat alios casus, in quibus Scriba nihil omnino accipere debet, atque alios, in quibus accipere non debet, nisi pro ratâ laboris sui atque impensarum suarum. De casibus prioris generis duntaxat agemus; iis nempe, in quibus agitur de licentia aut